

Akadémia duševného vlastníctva

Autentické mesto – zaujímavá cesta v boji proti falšovaniu

Falšovanie a pirátstvo predstavujú vážne problémy, ktoré zasahujú do každej oblasti hospodárstva a spoločnosti. Ovplyvňujú nielen firmy, ale aj samotných spotrebiteľov a štáty. Falšovanie výrobkov, od módnych značiek až po elektrotechniku, má devastujúce následky na ekonomiku, konkurencieschopnosť a inováciu štátu, ale aj regiónu. Na základe týchto dopadov bolo nevyhnutné prijať opatrenia. Jedným z nich je aj projekt Autentické mesto, ktorý pomáha v boji proti falšovaniu výrobkov na Slovensku. Projekt je realizovaný v rámci spolupráce Úradu priemyselného vlastníctva SR, Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) a Finančnej správy SR.

Ekonomické straty súvisiace s falšovaním

Projekt Autentické mesto poukazuje najmä na straty, ktoré falšovanie spôsobuje na ekonomickej úrovni. Straty sú dôsledkom zníženia daní a ziskov štátu, keďže falšované produkty nie sú legálne registrované, a teda nepodliehajú výberu daní ani ciel. V tejto súvislosti EUIPO (2024a; 2024b) uvádza nasledujúce zistenia:

- v roku 2023 bolo v Európskej únii zadržaných približne 152 miliónov falošných predmetov s odhadovanou hodnotou viac ako 3,4 miliardy eur;
- viac ako 76 % zadržaných produktov tvorili hry, hračky, nahraté CD/DVD, štítky/nálepky a obalový materiál;
- falšovaný tovar stojí európsky odevný, kozmetický a hračkársky priemysel 16 miliárd eur a ročne takmer 200 000 pracovných miest;
- najviac trpí falšovaným tovarom odevný priemysel – stráca takmer 12 miliárd eur ročných príjmov (5,2 % tržieb).

Výsledkom je aj narušenie konkurencie na trhu a podkopávanie dôvery spotrebiteľov v produkty a služby. Krajiny, ktoré trpia vysokým podielom falšovania, sú vystavené väčšiemu riziku hospodárskych kríz a problémom s nezamestnanosťou, pretože falšovanie môže mať negatívny vplyv na produkciu a zamestnanosť v rôznych odvetviach. V tejto súvislosti Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) (2024b) uvádza, že falošný tovar znamená menej pracovných miest: o 160 000 menej v odevnom sektore, o 32 000 menej v kozmetike a o 3 600 menej v hračkárskom sektore. Nemecko ako najväčší spotrebiteľský trh v EÚ prichádza podľa správy o takmer 40 000 pracovných miest. Ostatné veľké krajiny vrátane Talianska

(24 241), Poľska (18 244), Španielska (15 044) a Francúzska (14 427) zaznamenali straty pracovných miest v sektorech odevov, kozmetiky a hračiek.

Navyše, pre malé a stredné podniky môže falšovanie predstavovať priamu hrozbu ich prežitia, pretože strácajú tržový podiel a investície do vývoja nových produktov sa ukazujú ako neudržateľné, ak ich konkurenti jednoducho skopírujú a predajú za nižšiu cenu.

Projekt Autentické mesto – ochrana pred falšovaním a podpora inovácií

Projekt Autentické mesto, ktorý sa uskutoční od začiatku mája 2025 na Slovensku v Liptovskom Mikuláši, je dôležitým krokom v boji proti falšovaniu. Cieľom tohto projektu je zvyšovať povedomie o nebezpečenstve falšovania výrobkov a posilniť ochranu duševného vlastníctva v rámci Európskej únie. Projekt Autentické mesto si kladie za cieľ podporovať podnikateľov v boji proti nelegálnym produktom a informovať spotrebiteľov o tom, ako rozpoznať falšované produkty, ale aj o tom, aké závažné riziko hrozí verejnosti z dôvodu používania falšovaných produktov. Dôležitým aspektom je zapojenie občanov a partnerských organizácií v celej EÚ do boja proti falšovaniu s cieľom vytvoriť európsku sieť autentickosti a zvýšiť povedomie o právach duševného vlastníctva medzi občanmi a podnikmi.

Projekt Autentické mesto sa zameriava na konkrétne opatrenia, ktoré majú za cieľ znížiť množstvo falšovaných výrobkov na trhu. Jedným z kľúčových cieľov je zlepšiť spoluprácu medzi orgánmi verejnej správy, podnikmi a spotrebiteľmi v boji proti falšovaniu. Tak ako v minulých rokoch v autentických mestách Banská Bystrica (2021 – 2022)

a Bardejov (2024) budú aj v Liptovskom Mikuláši poskytované školenia a vzdelávacie aktivity, ktoré pomôžu nielen firmám v Liptovskom Mikuláši, ale aj v celom okolitom regióne získať lepšie nástroje na ochranu inovácií a značiek. Vedľajším, ale nezanedbateľným efektom tejto aktivity je potom udržanie regionálnych pracovných miest, ako aj podpora zápisu zemepisných označení na úrovni EÚ, pokiaľ ide o výrobky vyrábané v regióne, akým je napríklad Liptovská bryndza.

Odbor komunikácie, vzdelávania a medzinárodnej spolupráce: vzdelávanie v boji proti falšovaniu

ÚPV SR bude prostredníctvom projektu Autentické mesto organizovať v Liptovskom Mikuláši viacero vzdelávacích aktivít, ktoré sa zamerajú na boj proti falšovaniu. Školenia a semináre sa budú venovať nástrojom ochrany duševného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky a dizajny, a ich praktickému využitiu v prevencii falšovania. Účastníci sa dozvedia, ako správne identifikovať riziká falšovania a aké kroky podniknúť na ochranu produktov pred kopírovaním a nelegálnym využitím.

Cieľom je vytvoriť priemyselnoprávne povedomie, uvedomiť si dôležitosť ochrany originálnych produktov a podporiť zavedenie prísnejších opatrení proti falšovaniu v podnikateľskom prostredí.

Po pozitívnych skúsenostiach v Bardejove, kde Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky zorganizoval viacero vzdelávacích workshopy a prednášky na tému dôležitosti ochrany duševného vlastníctva, podpory tvorivosti a boja proti falšovaniu na základných a stredných školách, budú podobné aktivity realizované aj v Liptovskom Mikuláši a v regióne Liptova.

Záver

Falšovanie má značné ekonomické dôsledky pre štát, ale aj samotné firmy, ktoré čelia stratám a ohrozeniu inovácií. Projekt Autentické mesto a vzdelávacie aktivity Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky predstavujú dôležité kroky v boji proti tomuto problému. Pomocou vzdelávania a spolupráce medzi podnikmi, štátom a spotrebiteľmi môžeme vytvoriť silnejší ochranný rámec pre nápady, produkty a značky a podporiť hospodársky rast a inováciu v rámci Európskej únie.

Zdroje:

EUIPO (2024a) EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2023. ISBN: 978-92-9156-366-1.

EUIPO (2024b) Economic impact of counterfeiting in the clothing, cosmetics, and toy sectors in the EU. ISBN: 978-92-9156-348-7.

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EUIPO
EUROPEAN UNION
INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE

